

Републички педагошки завод

САВЈЕТОВАЊЕ ЗА НАСТАВНИКЕ
РАЗРЕДНЕ НАСТАВЕ
- школска 2010/2011. година-

Инспектор-просвјетни савјетник
за разредну наставу:
Гордана Попадић

20. и 23.август 2010.године

ПРОГРАМ САВЈЕТОВАЊА

Уводне напомене

- уознавање и представљање
- уознавање са начином рада током савјетовања

Дневни ред:

- 1.Осврт на НПП за 4.разред основне школе
  - Приједлози за измјене и допуне НПП-мишљења и сугестије наставника
  - Планирање и припремање васпитно-образовног процеса
- 2.Екстерна провјера постигнућа ученика 4.разреда (резултати)
- 3.Организација учења и подучавања –групни рад
- 4.Дјеца са посебним потребама (ДсПП) у разредној настави
  - идентификација
  - планирање рада
  - индивидуални прилагођени програми (ИПП)

Учесници савјетовања:

Наставници разредне наставе који реализују наставне садржаје у
ЧЕТВРТОМ разреду основне школе

Датум савјетовања: 20. август 2010. (петак)

Прва група (9,00 –12,00 часова):

Називи школа-центара са опремом за видео конференције:

1.ОШ”Свети Василије Острошки” Требиње

(33 учесника- Требиње, Љубиње, Билећа, Берковићи, Гацко, Невесиње)

2.ОШ”Веселин Маслеша” Фоча

(23 учесника- Фоча, Калиновик, Рудо, Трново, Чајниче, Вишеград)

3.ОШ”Србија” Пале

(32 учесника- Пале, Источно Сарајево, Лукавица, Рогатица, Соколац, Хан Пијесак)

4.ОШ”Свети Сава” Зворник

(26 учесника- Зворник, Осмаци, Милићи, Шековићи, Скелани, Сребреница)

5.ОШ”Вук Караџић” Бијељина (25 учесника-Бијељина)

6.ОШ”Свети Сава” Добој (26 учесника- Теслић)

7.ОШ”Борисав Станковић” Бања Лука

(34 учесника- Градишка, Бања Лука, Лакташи))

8.ОШ”Десанка Максимовић” Приједор (27 учесника-општина Приједор)

Датум савјетовања: 20. август 2010. године (петак)

Друга група (12,00 –15,00 часова):

1. ОШ”Десанка Максимовић” Приједор

(27 учесника- Нови Град, Козарска Дубица, Приједор)

2. ОШ”Борисав Станковић” Бања Лука (36 учесника- Бања Лука)

3. ОШ”Свети Сава” Добој (34 учесника- Добој)

4. ОШ”Вук Караџић” Бијељина

(25 учесника- Лопаре, Угљевик, Бијељина))

5. ОШ”Свети Сава” Зворник

(26 учесника- Власеница, Братунац, Зворник)

Датум савјетовања: 23. август 2010. године (понедељак)

Прва група (9,00 – 12,00 часова)

1. ОШ”Вук Караџић” Бијељина (29 учесника- Бијељина)

2. ОШ”Свети Сава” Добој (34 учесника- Дервента, Брод, Петрово)

3. ОШ”Борисав Станковић” Бања Лука

(35 учесника- Прњавор, Лакташи, Мркоњић Град, Кнежево, Челинац))

1. Осврт на НПП за 4.разред основне школе

У 4.разреду један учитељ води и организује наставни процес за 6 наставних предмета (19 часова) и 1 час ВРОЗ-а, а наставу енглеског језика и вјеронауке (3 часа) реализују предметни наставници.

Седмични наставни план за 4.разред износи 23 часа.

Унутрашња структура сваког наставног предмета, након наведених циљева и глобалне годишње артикулације (преглед тематских цјелина и фонд часова) обухвата:

- програмске садржаје, наставне теме/јединице
- оквирни број часова за поједине теме
- очекиване исходе за дату тему
- смјернице за наставнике

МЕТОДОЛОШКИ ПРИСТУП у реализацији наставног програма препуштен је на ИЗБОР СВАКОМ НАСТАВНИКУ,

- али је условљен, специфичностима предметног подручја, те многобројним субјективним и објективним факторима.
- ПРЕПОРУКА наставницима је да користе различите активне методе, облике и технике рада, које пружају могућност ИНТЕРАКТИВНОГ УЧЕЊА, ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЈУ и ДИФЕРЕНЦИЈАЦИЈУ наставе.
- Пожељно је користити РАЗЛИЧИТЕ ИЗВОРЕ ЗНАЊА и доступну технологију.
- НПП подложен је даљим промјенама, усавршавању и усклађивању са захтјевима времена у коме живимо и које долази.

ПРИЈЕДЛОГ ПРОМЈЕНА може да подразумијева:

- * одбацавање сувишних, непотребних наставних садржаја,
- * преношење тежих наставних садржаја у виши разред,
- * преношење лакших наставних садржаја у нижи разред,
- * побољшање исхода учења
- * дефинисање циљева и очекиваних исхода за наставне теме или области,
- * у наставном програму да буде редослијед
  - 1. ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ**
  - 2. ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈИ**
(НАСТАВНА ТЕМА: наставне јединице, наставне активности)
  - 3. СМЈЕРНИЦЕ ЗА НАСТАВНИКЕ**

- *наставне садржаје дати у форми приједлога, који се могу мијењати, ако наставник процијени да може уз помоћ других наставних садржаја лакше, брже и потпуније да оствари очекиване исходе,
- *предлагање оквирног фонда сати за реализацију наставних садржаја,
- *прерасподјели фонда сати за одређене наставне области, теме или наставне јединице
- *допуњавање смјерница за наставнике

Предложене промјене (од стране наставника) НШП у
ЧЕТВРТОМ РАЗРЕДУ:

Констатовано је да актуелни наставни програм намеће наставницима обавезу да "робују" наставним садржајима, јер су постављени на прво мјесто и динамика рада се одређује према њиховој реализацији. Промјене могу ићи у правцу да на првом мјесту буду очекивани исходи, а да садржаји буду у форми приједлога.

СРПСКИ ЈЕЗИК

Мањи број часова културе изражавања, већи број часова граматике.

Постојећи план

- 1.Култура изражавања-38 часова
- 2.Језик-45 часова

Приједлог за промјену

- 1.Култура изражавања-32 часа
- 2.Језик-51 час

Лектира

- Програм оскудан, приједлог- допунити програм лектире
- Предложене технике и поступци оцјењивања - недовољни, неопходна допуна
- а) усменом провјером знања;
- б) писменом провјером знања (тестови знања, задаци објективног типа, писмени задаци, писмене вјежбе, реферати, извјештаји, диктати, есеји)
- в) самооцјењивање

МАТЕМАТИКА

Повећати број часова геометрије.

Планирати изучавање обима квадрата и правоугаоника.

ПРИРОДА И ДРУШТВО

Повећати број часова за тему Картографска писменост.

Постојећи садржај

1.Култура живљења и комуницирања

Приједлог за промјену

1.Садржаји за развој социјалних вјештина ученика, те развој прихватљивих начина рјешавања

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Први приједлог:

Смањити број часова слушања музике, повећати фонд часова музичке писмености.

Други приједлог:

Постојећи план

1. Слушање музике-23 часова
2. Пјевање и свирање-40 часова
3. Музичке игре-5 часова
4. Дјечије стваралаштво-4 часа

Приједлог за промјену

1. Слушање музике-20 часова
2. Пјевање и свирање-35 часова
3. Музичке игре-8 часова
4. Дјечије стваралаштво-9 часова

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Анализом програмских садржаја физичког васпитања у разредној настави констатовано је да су садржаји и очекивани исходи примјерени физичким и менталним могућностима ученика, ОСИМ:

- Тема: Вјежбе на тлу и вјежбе равнотеже
- Наставна јединица: Ходање на штулама у разним правцима

ВРОЗ :

- Уврстити садржаје о ненасилној комуникацији.
- Урадити приручник за реализацију програмских садржаја васпитног рада са одјељењском заједницом.

(Већ постоји садржај:

ТЕМА: Живот у друштвеној средини

Наставна јединица: Рјешавање проблема,

Ненасилна комуникација “Посматрање сукоба”

-планирано само 2 часа)

Наставне теме за које постоје ПРИРУЧНИЦИ за реализацију програмских садржаја ВРОЗ-а:

1. Психосоцијална помоћ (2 часа)

2. Дјечија права (2 часа)

3. Живот у друштвеној средини (13 часова)

(Основи демократије, Ненасилна комуникација)

4. Пази mine (1 час)

Укупно 18 часова или 50% часова

-приручници из експерименталних школа о

примјењеним радионичким и интерактивним
моделима рада на часовима ВРОЗ-а

-приручници за рад на часовима одјељењске заједнице

као збирке искустава у раду наставника

-на интернет страницама

- Програм ВРОЗ-а је потпуно флексибилан.
- Предложени програм треба прихватити само као основни модел који је неопходно адаптирати, обогатити и развијати.
- Наставник, у сарадњи са ученицима , креира програмске садржаје ВРОЗ-а, који ће бити реализовани током године.
- Зависно од специфичности и структуре, те потреба ученика и одјељења, али и од услова рада, врши се избор садржаја.
- Избор метода, облика и техника рада мора бити усклађен са:
  - *очекиваним исходима
  - *захтијевима програма,
  - *узрастом ученика

ПЛАНИРАЊЕ И ПРИПРЕМАЊЕ ВАСПИТНО- ОБРАЗОВНОГ ПРОЦЕСА

- Планирање подразумева конкретизацију задатака које треба реализовати у одређеном временском оквиру, облике, методе, средства, очекиване исходе и начин контроле и процјене постигнутих резултата.
- План треба да буде реалан и остварљив, да одговара условима у којима ће се реализовати и могућностима групе/ одјељења која ће у томе учествовати.

Да би наставник успјешно и осмишљено планирао и припремао наставни процес потребно је:

- Да добро познаје захтјеве НПП (очекиване исходе учења),
- Да познаје своју струку /програмске садржаје наставног предмета /,
- Да је упознат са методологијом планирања редовне, допунске и додатне наставе, слободних активности, рада одјељењске заједнице, посјета, излета, екскурзија итд.,
- Да познаје ниво материјалне опремљености наставе,

- Да познаје услове природне и друштвене средине за извођење наставе изван школе,
- Да при планирању наставе посебну пажњу посвети дидактичко-методичкој организацији (планирању наставне технологије),
- Да се активно укључи у тимско планирање, припремање и организацију наставе /стручни актив/,
- Да се при планирању наставног процеса служи: Наставним планом и програмом, уџбеничком и методичком литературом, наставним календаром.

ФАЗЕ ПЛАНИРАЊА

1. Теоријска

(анализа очекиваних исхода, садржаја и циљева који се желе остварити),

2. Организациона

(избор облика и метода рада, распоред садржаја на часове),

3. Материјална

(припрема наставних средстава и помагала и припрема простора за реализацију васпитно-образовног рада),

4. Административна

(израда писаних планова).

ВРСТЕ ПЛАНОВА

1. Глобални (годишњи) план
2. Оперативни (мјесечни, седмични, дневни) план

Глобални (годишњи) план

- број часова по тематским дидактичко-логичким цјелинама. Има више орјентациони и стратегијски карактер.
- уноси се у разредне књиге, а могао би бити и прва страница мапе у коју се одлажу мјесечни оперативни планови за поједине наставне предмете.

- Оперативни план

Представља конкретизацију годишњег програма

Наставне теме, цјелине разрађују се на наставне јединице, одређују се садржаји преко којих ће се постићи одговарајући циљеви.

За сваку наставну тему (цјелину) одређује се потребан број часова, наставне методе, облици, средства рада као и начин провјере усвојености очекиваних исхода учења, корелација, литература.

Од избора и примјене наставних средстава, метода и облика рада зависиће и квалитет рада .

ОБРАЗАЦ ЗА ОПЕРАТИВНИ ПЛАН -могући модел-

За одјељење једног разреда
(слајд бр. 24)

За одјељење од два разреда
(слајд бр.25 и 26)

ПЛАН РАДА ЗА _____ ШКОЛСКА _____ ГОДИНА

Наставни предмет

РАЗРЕД и ОДЈЕЉЕЊЕ : _____

МЈЕСЕЦ : _____

Седмица и датуми од__до__	НАСТАВНА Т Е М А НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА (очекивани исходи)	Облик, метод и техника рада, наставно средство, материјал за рад
1.седмица		
2.седмица		
3.седмица		
4.седмица		
5.седмица		
НАПОМЕНЕ о евентуалним КОРЕКЦИЈАМА ГЛОБАЛНОГ ПРОГРАМА РАДА:		
НАПОМЕНЕ о ИНДИВИДУАЛНО ПРИЛАГОЂЕНОМ ПРОГРАМУ :		

Мјесечни план и програм _____ за одјељења _____ разреда За _____ 2009.годину
(назив наставног подручја-наставног предмета) (разреди у комбинацији) (мјесец)

Датум	разред	разред
	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ (ТИП-БРОЈ ЧАСОВА)	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ (ТИП-БРОЈ ЧАСОВА)
1.седмица, од _____ до _____		
2.седмица, од _____ до _____		
3.седмица, од _____ до _____		

4.седмица, од _____ до _____		
5.седмица, од _____ до _____		

Наставне методе :

Наставни облици рада:

Наставна средства и техничка помагала:

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ УЧЕЊА:

ПЛАНИРАНИ НАЧИНИ ПРОВЈЕРЕ ОСТВАРЕНИХ ИСХОДА:

_____ РАЗРЕД		
_____ РАЗРЕД		

Наставник : _____

Директор/педагог школе: _____

- Припрема је логичан наставак студиозног оперативног планирања васпитно-образовног рада.
- Све што планирамо у оперативном плану у смислу дидактичко методичке заснованости часа (наставне технологије) у смислу промјене улоге наставника и ученика сада се практично остварује на наставном часу .
- Писана припрема или сценариј часа може бити кратак план, пресјек часа, замишљена организација часа са свим организационим елементима наставног процеса.

- Писана припрема унапређује наставни процес ако су:
- садржаји примјерени способностима, знањима, и искуствима ученика;
- повезивани са раније обрађеним садржајем, са оним који слиједи и са ваншколским знањима и искуствима ученика;
- одабране методе, облици и наставна средства активирају већину ученика до краја часа;
- активности ученика релевантне за садржај који се обрађује;
- активности ученика у складу са постављеним задацима часа, очекиваним исходима учења;

- обезбијеђена интеракција између појединаца, парова и група;
- интегрисани резултати појединаца, парова и група;
- створени услови да ученици на часу могу испољавати иницијативност, доносити одлуке и вршити избор, показивати самосталност и пажљивост;
- усклађени облици, методе, наставна средстава и садржаји рада.

Без припремања наставни процес се своди на рутинерство и импровизацију, а тиме се умањује могућност остваривања очекиваних исхода учења.

Образац за писану припрему
-могући модел-

За одјељење од два разреда
(слајд бр. 31 и 32)

Писмена припрема за НАСТАВНИ ЧАС у комбинованом одјељењу
Наставник: _____ Датум: _____

Разред	ЧЕТВРТИ	ПЕТИ
Наставни предмет-наставно подручје		
Тема: Наставна јединица		
Тип часа		
Наставне методе		
Облици рада Модел наставе		
Наставна средства		
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ УЧЕЊА		
Планирани начини провјере остварених исхода учења		
Заједничке активности (вријеме) _____	Организација рада – ток активности :	

Разред	ЧЕТВРТИ (Директан рад-ДР Инди­ректан рад-ИР)	ПЕТИ (Директан рад-ДР Инди­ректан рад-ИР)
Уводни дио часа (вријеме) <hr/> Наставне активности и програмски садржаји		
Главни дио часа (вријеме) <hr/> Наставне активности и програмски садржаји		
Завршни дио часа (вријеме) <hr/> Наставне активности и програмски садржаји		
Домаћи задатак		